

AVIZ

referitor la propunerea legislativă privind eternizarea faptelor MARTIRILOR, EROILOR LUPTĂTORILOR pentru LIBERTATE, COMBATANȚILOR REMARCAȚI și PARTICIPANȚILOR în Revoluția din Decembrie 1989

Analizând propunerea legislativă privind eternizarea faptelor **MARTIRILOR, EROILOR LUPTĂTORILOR pentru LIBERTATE, COMBATANȚILOR REMARCAȚI și PARTICIPANȚILOR în Revoluția din Decembrie 1989**, transmisă de Secretarul General al Senatului cu adresa nr.L115 din 27.03.2003,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art.2 alin.1 lit.a din Legea nr.73/1993 și art.48(2) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ,

Avizează favorabil propunerea legislativă, cu următoarele observații și propuneri:

I. Observații generale

1. Prezenta propunere legislativă are ca obiect de reglementare unele măsuri privind cinstirea și eternizarea faptelor martirilor, eroilor, luptătorilor pentru libertate, combatanților remarcați și participanților în Revoluția din Decembrie 1989, prin instituirea titlurilor de Martir al României, de Erou al României, de Luptător pentru libertate și de Combatant remarcant pentru victoria Revoluției române din Decembrie 1989.

Având în vedere că proiectul vizează implicit modificarea și completarea Legii nr.29/2000 privind sistemul național de decorații al României, propunerea legislativă face parte din categoria legilor organice.

2. Semnalăm că deși face trimitere la dispozițiile Legii nr.29/2000, care reglementează în mod unitar sistemul național de decorații, proiectul nu ține seama de principalele dispoziții ale acesteia referitoare la ordinele instituite, condițiile de acordare și respectarea ierarhiei fiecărei decorații, modalitățile de efectuare a propunerilor pentru decorare, conferirea ordinelor și de celelalte norme procedurale.

Totodată, proiectul creează un impact legislativ cu dispozițiile Legii nr.42/1990, republicată, în baza căreia au fost acordate titluri și brevete, altele decât cele prevăzute în proiect, fără ca soluțiile propuse să se coreleze cu reglementarea actuală.

3. Semnalăm că proiectul instituie o serie de titluri (art.2-5) prin raportare la faptele săvârșite în **anumite zile și la anumite ore**, aspecte care, uneori, cu greu ar putea fi dovedite.

4. Propunerea legislativă nu utilizează denumirile actuale ale unor decorații, cum este cazul **art.7 pct.7.4**, care se referă la “Ordinul Victoria Revoluției Române din Decembrie 1989”, instituit prin Legea nr.1/1996 și care, potrivit art.87 alin.(2) din Legea nr.29/2000, a fost înlocuit cu “Crucea Comemorativă a Revoluției Anticomuniste din Decembrie 1989”.

De asemenea, propunerea legislativă nu este corelată nici cu dispozițiile art.1 din Legea nr.1/1996, care prevăd că acest ordin se conferă post-mortem **eroilor - martiri** și persoanele prevăzute la art.2 din Legea nr.42/1990.

Or, potrivit **art.6** din proiect, ordinul se conferă persoanelor care “**au sprijinit** acțiunile martirilor, eroilor, luptătorilor pentru libertate ai României și combatanților remarcați pentru victoria Revoluției române din decembrie 1989, prin acțiuni destinate aprovizionării cu hrană, medicamente, apă și acțiuni de transportare a morților și răniților”, pentru care proiectul instituie titlul de “**Participant** la Victoria Revoluției Române din Decembrie 1989”.

5. În ceea ce privește prevederile **art.9** din proiect, care vizează înlăturarea de la aplicarea viitoarei reglementări a mai multor categorii de persoane pe baza criteriului angajării la acea dată în diferite servicii și instituții publice și nu a **faptelor săvârșite**, acestea au un caracter discriminator și contravin dispozițiilor art.16 alin.(1) din Constituție privind egalitatea în drepturi.

6. În cuprinsul **art.10** sunt utilizate noțiunile de “victime colaterale” și “daune umane colaterale”, însă numai primul termen este definit de proiect.

În plus, menționăm că simpla identificare a celor care “se fac vinovați de producerea daunelor umane colaterale din decembrie 1989” nu este suficientă pentru ca aceștia “să suporte cheltuielile efectuate de statul român pentru atenuarea suferințelor familiilor victimelor colaterale”, astfel că și din acest punct de vedere dispozițiile art.10 nu sunt corecte.

II. Observații de redactare și de tehnică legislativă

1. Din considerente gramaticale, în **titlu** nu este necesară scrierea cu majuscule a unor cuvinte.

2. Textul propus pentru **art.1** nu are caracter normativ, ci cuprinde explicații și justificări care ar fi trebuie prezentate în Expunerea de motive. De altfel, acesta nu este redactat corect nici din punct de vedere gramatical, motiv pentru care trebuie eliminat.

3. Potrivit normelor de tehnică legislativă alineatele articolelor trebuie marcate cu cifre arabe scrise între paranteze.

4. La **art.2 alin.2** expresia “menționată la alineatul 1” trebuie înlocuită cu expresia “**prevăzută** la alin.(1)”, iar teza finală, potrivit căreia “Brevetul de atestare și însemnul titlului se acordă spre păstrare familiei celui titularizat sau părinților, după caz” necesită a constitui un alineat distinct; expresia “alineatele precedente” de la alin.3 trebuie înlocuită cu expresia “alin.(2) și (3)”.

5. La **art.3**, în partea finală a alin.2, pentru un plus de precizie în redactare, se impune introducerea cuvântului “zilei” după expresia “din după-amiaza”.

6. La **art.5**, pentru același motiv, se impune înlocuirea expresiei “a datei de” prin expresia “a zile de”.

7. La **art.7 pct.7.1 lit.b)**, expresia “în perioada stipulată de art.3 alin.1” trebuie înlocuită cu sintagma “în perioada prevăzută la art.3 alin.(1)”, iar la **lit.c)**, expresia “prevăzut la alineat 2 al art.3” trebuie înlocuită cu expresia “prevăzuți la alin.(2) al art.3”, expresie care urmează a fi utilizată și în finalul textului de la **lit.d)**.

La pct.7.2, expresia finală “al prezentei legi” trebuie eliminată, ca fiind superflua.

În finalul textelor de la lit.a), b) și c) trimiterea la alineatele 1 și 2 trebuie să se facă prin utilizarea abrevierii “alin.” și scrierea cifrelor între paranteze.

8. La **art.8 alin.1**, pentru rigoare în redactarea textului, expresia “câte 1”, trebuie înlocuită prin expresia “câte un”, iar înainte de cuvântul “Arad ...” urmează a se introduce cuvântul “municipiile”.

La alin.2, propunem ca textul să fie reformulat în partea finală, astfel: “alin.(1) se elaborează de Comisie la prima sa ședință”.

Nici norma prevăzută la **alin.3** nu este corectă, textul trebuind să aibă în vedere **intrarea în vigoare** a legii.

În plus expresiile “staful tehnic” și “cel târziu până la ...” nu sunt specifice stilului normativ.

S-ar fi putut avea în vedere următoarea redactare:

“(3) Sediul, dotările tehnice și personalul tehnic al Comisiei Speciale se asigură de către Guvern în termen de 30 de zile de la intrarea în vigoare a prezentei legi”.

Referitor la **alin.4** al acestui articol semnalăm că expresia “brevet președințial” este greșită, deoarece, potrivit art.24 din Legea nr.29/2000, brevetul reprezintă documentul oficial prin care se atestă conferirea decorațiilor și **este validat** prin semnătura președintelui României și sigiliu.

9. La art.9 alin.2, expresia “persoanele menționate la alineatul 1” trebuie înlocuită cu expresia “persoanele prevăzute la alin.(1).

10. La art.10 alin.1, expresia “vor fi ajutate” este vagă și echivocă, întrucât nu menționează în ce constă aceste ajutoare. La **alin.2** este necesară înlocuirea verbului “a murit” cu “a decedat” și eliminarea expresiei finale “din prezenta lege”, ca fiind de prisos.

11. La art.11, partea de debut a **alin.1** este neclară, motiv pentru care propunem următoarea formulare:

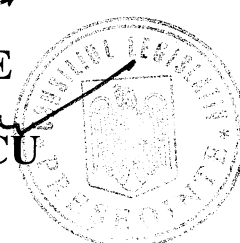
“Art.11- (1) Pentru aducerea la îndeplinire a prezentei legi, autoritățile administrației publice centrale și locale, precum și instituțiile publice au obligația de a pune la dispoziția Comisiei Speciale toate înregistrările audio-video realizate în cursul lunii decembrie 1989, precum și orice alte documente sau materiale produse în această perioadă, pentru realizarea Arhivei tehnice a Revoluției Române din Decembrie 1989, acestea constituind componente ale patrimoniului național”.

Menționăm că în redactarea din proiect, trimiterea la art.9 este greșită, deoarece Comisia respectivă este prevăzută la art.8.

12. La art.12, textul este neclar, imprecis și impropriu normelor juridice, ceea ce impune reformularea lui de către inițiatori, pentru a exprima mai clar intenția acestora.

PREȘEDINTE

Dragoș ILIESCU

București

Nr. 544/4.04.2003